

Motion till riksdagen 2006/07: MJ331

av Mats Pertoft (mp)

Biodynamiska Forskningsinstitutet i Järna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utreda möjligheten till basanslag till Biodynamiska Forskningsinstitutet i Järna.

Motivering

Under tre år genomfördes det av EU delfinansierade Östersjöprojektet BERAS (Baltic Ecological Recycling Agriculture and Society) i samverkan mellan institutioner i de åtta EU-länderna runt Östersjön under ledning av Biodynamiska Forskningsinstitutet i Järna. Projektet förutsatte nationell medfinansiering från respektive deltagarländer och kunde genomföras tack vare statligt stöd till Biodynamiska forskningsinstitutet och som utbetalades via forskningsrådet Formas.

Projektets resultat finns nu redovisade i sju tryckta rapporter utgivna vid Centrum för uthålligt lantbruk (CUL) Sveriges lantbruksuniversitet och som involverat totalt 52 vetenskapliga medarbetare från de åtta partnerländerna. Praktiska exempel med utvärderade ekologiska typgårdar i samtliga länder samt exempel på lokala och regionala verksamheter ligger till grund för projektets resultat. Samtliga rapporter, redogörelser för konferenser samt sammanfattning av projektets resultat (executive summary) finns på BERAS-projektets hemsida: <http://www.jdb.se/beras>.

BERAS-projektets resultat har under det senaste året presenterats vid konferenser i samtliga berörda länder samt för både jordbruks- och miljökommissionen i Bryssel samt för ledningen vid vattendirektoratet vid EU-kommissionen. De resultat som här framkommit från studier av goda exempel på ekologiskt kretslopps jordbruk i de åtta länderna runt Östersjön bör nu tas till vara och komma övriga jordbrukare till kännedom. Resultaten kan ligga

Fel! Okänt namn på

till grund för hur en omläggning av hela jordbruket kan ske till mer slutna flöden av växtnäring och som skulle innebära en betydande minskning av närsaltsbelastningen på Östersjön och minskad spridning av miljöskadliga kemikalier i regionen. En omläggning i enlighet med BERAS-projektets resultat skulle gynna den biologiska mångfalden i odlingslandskapet, odlingsmarkens framtida bördighetsegenskaper och minskade emissioner av växthusgaser från produktion och distribution av livsmedel. BERAS-projektet har också inkluderat ekonomiska och sociologiska studier som visar hur en mer lokal och ekologisk inriktning av livsmedelsförsörjningen också gynnar sysselsättningen och utvecklingen på landsbygden.

Det fortsatta arbetet för Östersjöns miljö

Ett fortsättningsprojekt (BERAS-implementation) inriktat på omläggning av det konventionella jordbruket, med studier av konventionella gårdar under omläggning med utgångspunkt från olika driftsinriktningar och odlingsförutsättningar är nu under planering i Sverige och i samverkan med partner i övriga Östersjöländer. Som i följd av BERAS-projektet har också ett nytt mindre projekt initierats och som också erhållit delfinansiering från EU, Interreg IIIC projektet LOF och som speciellt gäller utveckling av lokal ekologisk livsmedelsförsörjning och lokal småskalig livsmedelsförädling. Projektet genomförs bland annat i samarbete med Eldrimner i Jämtland och koordineras av BERAS-projektets partner i Estland.

Ekologisk och biodynamisk odling har en lång tradition i Järna. De första odlingarna kom i gång redan på 1930-talet. Idag finns där samlat 6 biodynamiska lantbruk och flera biodynamiska trädgårdsföretag i anslutning till dessa, med en samlad areal på ca 600 ha samt lokal förädling med bland annat kvarn, bageri, mejeri och förädling av grönsaker. I området finns en unik samlad erfarenhet av ekologisk och biodynamisk odling med en forskning som har bedrivits under ca 50 år och långt innan det var möjligt att få statliga medel till det som då kallades alternativ odling. I Järna finns ett naturbruksgymnasium på den närbelägna Nibble Gård samt en yrkeshögskola för ekologisk och biodynamisk odling. Sedan 1950-talet bedrivs det en forskning i nära samverkan med de biodynamiska verksamheterna i Järna vid ett eget forskningsinstitut som blev en stiftelse 1986. Det är den här bedrivna forskningsverksamheten som har lagt grunden för den ekologiska odlingen i Norden. De här samlade praktiska exemplen, erfarenheterna och den till dem knutna forskningsverksamheten är det nu viktigt att kunna använda som resurs för utvecklingen av ett mer resurshushållande och miljövänligt samhälle.

Den kompetens som under de gångna åren upparbetats hos institutets ledning och dess medarbetare inom jordbruksforskning, miljöforskning, samhällsvetenskap och ekonomi och också den kompetens att leda projekt och stora nätverk som byggts upp med forskare och forskningsinstitutioner och myndigheter inom Norden bör tas till vara. Institutets forsknings- och utvecklingsarbete i samverkan med praktisk tillämpning och ideella organisat-

Fel! Okänt namn på

ioner inom miljöområdet behövs för att driva fram en snabbare förändring mot en mer miljövänlig och resurshushållande försörjning med livsmedel. Detta behövs särskilt för att driva frågorna om hur jordbruket behöver förändras för att vända utvecklingen till en minskad närsaltsbelastning på Östersjön och Västerhavet. Denna målsättning överensstämmer också väl med vad som framgår av regeringsförklaringen rörande miljösituationen i Östersjön.

Förberedelsearbetet och delaktighet i ett från institutet initierat fortsättningsprojekt, BERAS-implementation, med start under år 2007 kräver fortsatt egna resurser för institutets verksamhet utöver de medel som kan erhållas genom direkta ansökningar till forskningsråd och fonder.

Med tanke på den stora samhällsnyttan som forskningen vid Biodynamiska forskningsinstitutet i Järna har så anser jag att en statlig basfinansiering nödvändig.

Stockholm den 30 oktober 2006

Mats Pertoft (mp)